

ÖVERSIKTSPLAN FÖR MALUNG-SÄLENS KOMMUN

UTLÅTANDE

över inkomna synpunkter under utställningen

2009-02-19

Ett i juni 2008 upprättat förslag till översiktsplan för Malung-Sälens kommun har varit utställt enligt 4 kap. 6 § plan- och bygglagen.

Tiden för utställningen har varit fr.o.m. 2008-09-04 t.o.m. 2008-11-06. Utställningar har anordnats i Malung, Lima och i Sälen.

Förteckning över utställningshandlingar, uppgifter om hur utställningen ordnats och sändlista framgår av underrättelsen om utställningen. Underrättelse och sändlista finns tillgängliga hos kommunen.

Synpunkter som framkommit under samrådet (hösten 2007) finns sammanfattade och kommenterade i samrådsredogörelsen (2008-06-04), som under utställningstiden har åtföljt det bearbetade förslaget.

Under utställningstiden har skriftliga synpunkter inkommit från instanser, organisationer, företag m.fl. enligt förteckning på nästa sida.

Yttrandena har sorterats efter vilken typ av intresse de representerar. Bland "Statliga myndigheter och verk m.m." har förutom Länsstyrelserna i Dalarna och Värmland även Vägverket, Banverket, Luftfartstyrelsen, SGI och Polismyndigheten Dalarna inkommit med yttranden direkt till kommunen. Övriga yttranden som redovisas har bifogats Länsstyrelsens i Dalarna yttrande.

Totalt redovisas 30 stycken yttranden.

Länsstyrelsens granskningsyttrande redovisas i sin helhet. Övriga yttranden har i viss mån sammanfattats. Yttrandena i original finns tillgängliga hos kommunen.

I samrådsredogörelsen gjordes, med anledning av den stora mängden synpunkter i samrådsskedet, en viss ämnesvis uppdelning. I detta utlåtande väljs i stället att redovisa och lämna utlåtande över varje yttrande separat eftersom antalet synpunkter är mer hanterligt.

Utlåtandet syftar till att ge kommunens beslutande organ en redovisning av de synpunkter som framkommit under utställningen och vilka överväganden som görs i samband härmed. Avslutningsvis görs en sammanfattning och lämnas ett förslag till fortsatt handläggning av översiktsplanen.

SAMMANSTÄLLNING AV INKOMNA YTTRANDE	3
Statliga myndigheter och verk m.m.	3
Länsstyrelsen i Dalarna Granskningsyttrande 2008-10-27	3
Länsstyrelsen i Värmland	8
Vägverket	8
Banverket.....	9
Luftfartsstyrelsen.....	10
SGI.....	11
Energimyndigheten	12
Nutek	12
Post- och telestyrelsen	12
SGU	13
Skogsstyrelsen	14
Polismyndigheten Dalarna närpolisområde Malung	14
Angränsande kommuner	15
Torsby kommun	15
Gagnefs kommun	15
Älvdalens kommun.....	15
Kommunala nämnder och organ	16
Räddningsnämnden	16
Barn- och utbildningsnämnden	16
Institutioner, föreningar / organisationer	17
Dalarnas museum	17
Turismintressenter i Sälen	17
Naturskyddsföreningen Malung-Sälen.....	20
LRF Malung-Sälens kommun	20
Hushållningssällskapet i Lima-Transtrand	21
Malungs Fiskevårdsområdesförening.....	21
Föreningen Fjällstugeägarna i Sälen	22
Företag / anläggningar	25
Kläppen Ski Resort AB	25
Skistar AB	26
Stötens fastighets AB	27
Lima besparingsskog.....	29
Transtrands besparingsskog	29
Markägaranspråk	30
Privatperson 1	30
SAMMANFATTNING OCH FÖRSLAG TILL FORTSATT HANDLÄGGNING	31
Sammanfattning.....	31
Fortsatt handläggning	32
Medverkande tjänstemän.....	32

SAMMANSTÄLLNING AV INKOMNA YTTRANDEN

Synpunkter	Utlåtande
Statliga myndigheter och verk m.m.	
<p>Länsstyrelsen i Dalarna Granskningsyttrande 2008-10-27</p> <p>Inledning</p> <p>I översiktsplanen anger kommunen ramarna för markanvändning och bebyggelseutveckling för Malung-Sälens kommun som innehåller ett av landets och norra Europas största turismområden - Sälensfjällen. Planen redovisar allmänna intressen, turismnäringens anspråk samt omfattande och detaljerade underlag och ställningstaganden för översiktsplanens delområden. Översiktsplanen kan på ett bra sätt vara vägledande för utvecklingen i fjällområdet och för kommunen i övrigt. Länsstyrelsen redovisar nedan särskilda bedömningar av vissa frågor som har betydelse för planens genomförande</p> <p>Länsstyrelsens roll</p> <p>Länsstyrelsen har under samrådsskedet lämnat ett samrådsyttrande. Inför utställningen har kommunen bearbetat och ändrat planförslaget.</p> <p>Under utställningstiden avger Länsstyrelsen ett granskningsyttrande över planförslaget. Yttrandet ska enligt 4 kap 2 § plan- och bygglagen (PBL) fogas till planen och begränsas därför till att behandla de frågor som anges i 4 kap 9 § PBL.</p> <p>Av yttrandet ska framgå om:</p> <ol style="list-style-type: none">1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap miljöbalken,2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap miljöbalken inte följs,3. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och4. bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning och erosion. <p>Där länsstyrelsen i granskningsyttrandet anger att en åtgärd enligt översiktsplanen kan komma i konflikt med någon av dessa prövningsgrunder, innebär detta att länsstyrelsen kan komma att pröva om nya detaljplaner, områdesbestämmelser eller lov behöver upphävas enligt 12 kap PBL.</p> <p>Berörda statliga myndigheter, berörda län och kommuner i Sverige och Norge har givits möjlighet att lämna</p>	<p><i>Kommunen konstaterar med tillförsikt att länsstyrelsen anser att översiktsplanen kan på ett bra sätt vara vägledande för utvecklingen i fjällområdet och för kommunen i övrigt.</i></p>

Synpunkter	Utlåtande
<p>synpunkter på det utställda förslaget inför Länsstyrelsens granskningsyttrande, som redovisar statens samlade besked avseende ovanstående frågor. Synpunkter på övriga frågor från statliga myndigheter överlämnas till kommunen.</p> <p>Länsstyrelsen gör följande bedömning:</p> <p>Riksintressen</p> <p>Kultur</p> <p>En avsaknad av planmässigt skydd, till exempel i form av områdesbestämmelser eller detaljplan, för kommunens samtliga bebyggelsemiljöer av riksintresse för kulturmiljövården kan komma att innebära påtaglig skada på riksintresset. Byarna och sätrarna i Limabygden (nr 2362, 2364, 2365 och 2366) bör prioriteras i arbetet med säkerställandet av värdena.</p> <p>Naturmiljö</p> <p>Länsstyrelsen har i samrådet efterfrågat en mer övergripande diskussion kring kommunens syn på hur man når en balans mellan turismen och bevarande av natur-, kultur- och miljövården i Sälenfjällen. En sådan analys är ett nödvändigt underlag inför fortsatt fördjupad planering för att kunna göra långsiktiga avvägningar mellan nyexploatering i olika delområden och den samlade påverkan på områden av riksintresse enligt 4 kap 2 § miljöbalken.</p>	<p><i>Samtliga bebyggelsemiljöer som är av riksintresse för kulturmiljön ligger inom E-områden, dvs områden där skydds- och bevarandeprioriteterna prioriteras, förutom byarna kring Lima kyrka som ligger inom B12. I översiktsplanens riktlinjer betonas för samtliga av dessa miljöer hänsyn till kulturmiljövärdena med bl.a. hänvisning till 3 kap 12§ PBL. I kapitel 7.1 har kommunen angett att områdesbestämmelser kan bli aktuella för utökning av lovplikten i kulturhistoriskt värdefulla miljöer. Kommunen bedömer att detta sammantaget är tillräckligt för att möjliggöra säkerställande av att det inte blir påtaglig skada på riksintresset. Kommunen noterar länsstyrelsens önskemål om att bebyggelsemiljön i Limabygden bör prioriteras. Detta noteras i översiktsplanen.</i></p> <p><i>Kommunen har under hand haft överläggningar med Länsstyrelsen för att få ett förtydligande av hur kraven på en sådan analys ska tolkas. Analysen ska, enligt denna överläggning, ha som utgångspunkt syftet med riksintresset enligt 4 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken för Transtrandsfjällen och Faxfjället-Mellanfjället-Näs-fjället. Analysen ska visa hur riksintresset, i kommande fördjupningar av översiktsplanen för A12 Hemfjället Norra, A14 Östra Kalven – Högfjällshotellet - Storfjället, A18 Granfjällsstöten respektive A19 Faxfjället, kan tillgodoses vad gäller de samlade natur- och kulturvärdena och det rörliga friluftslivet. Kommunen får avgöra om analysen görs övergripande för hela området eller om arbetet sker i samband med upprättandet av respektive fördjupad översiktsplan. Om analysen görs i samband med upprättandet av fördjupad översiktsplan är det viktigt att inledningsvis avgränsa exploateringsinfluensområdet vad gäller påverkan på riksintresset enligt 4 kap. 2 § miljöbalken som underlag för arbetet med planens miljökonsekvensbeskrivning. Länsstyrelsens krav på analys av hur riksintresset enligt 4 kap. 2 § miljöbalken kan tillgodoses och vikten av att inledningsvis identifiera influensområdet för påverkan markeras i</i></p>

Synpunkter	Utlåtande
<p><u>Hemfjället Norra A 12 och Östra Kalven – Högfjällshotellet - Storfjället A 14</u></p> <p>De exploateringar som föreslås för Hemfjället Norra, A12, och för Östra Kalven-Högfjällshotellet-Storfjället, A14, berör områden med naturvärden som också ligger inom riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap 6 § och 4 kap 2 § miljöbalken. Det är angeläget att värdena beaktas i kommande fördjupade översiktsplaner.</p> <p><u>Granfjällsstöten, A 18 och Faxfjället, A 19</u></p> <p>I översiktsplanen redovisas att Granfjällsstöten, område A 18, som är ett område med starka bebyggelseintressen, omfattar en del av Natura 2000-området Stornärfjället-Öjskogsfjället. Kommunens avsikt är att pröva uppförandet av en lift i Natura 2000-området i samband med att en fördjupad översiktsplan tas fram.</p> <p>På Faxfjället föreslås en liftutbyggnad inom ett område som är naturreservat och Natura 2000-område.</p> <p>Båda områdena berör Natura 2000-områden som enligt 7 kap 27 § miljöbalken är riksintresse enligt 4 kap 8 § miljöbalken. Områdena ingår också i ett större område som med hänsyn till natur- och kulturvärden är av riksintresse och där turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt ska beaktas (4 kap 1-2 §§ miljöbalken). De föreslagna liftutbyggnaderna kan komma att strida mot bestämmelserna för Natura 2000-områdena. Utbyggnaderna innebär troligen påtaglig skada på riksintressena.</p> <p>Vindkraft</p> <p>Kommunen redovisar i översiktsplanen sin uppfattning att Södra Transtrandsfjällen (E 56) bör utpekade som riksintresseområde för vindkraft. Ställningstagandet motiveras bland annat med att området inte är orört; att det finns liftanläggningar och att skotertrafiken i</p>	<p>kanten för rekommendationsområdena A12, A14, A18 och A19.</p> <p>Dessutom görs vissa förtydliganden i planhandlingen enligt nedan.</p> <p><i>I rekommendationerna för A12 och A14 finns avgivet att "Särskild uppmärksamhet erfordras i fortsatt planläggning, för att tillgodose Transtrandsfjällens värden för friluftslivet". För A12 anges att "Fördjupade inventeringar av naturvärden och andra överväganden förutsätts göras i nära kontakt med länsstyrelsen och kommunen, redan från arbetets uppstartsfas".</i></p> <p><i>Som förtydligande kompletteras ovanstående rekommendation för A14 med "Påverkan på naturvärden ska särskilt belysas."</i></p> <p><i>Synpunkten för Granfjällsstöten noteras och länsstyrelsens avvikande uppfattning vad gäller uppförande av lift redovisas i översiktsplanen i anslutning till rekommendationsområdet A 18. I rekommendationerna för A18 finns avgivet att "Särskild uppmärksamhet erfordras i fortsatt planläggning, för att tillgodose Transtrandsfjällens värden för friluftslivet" och att "Naturinventering ska tas fram som underlag för planläggning". Rekommendationerna för A18 förtydligas med "Påverkan på Natura 2000-områden ska särskilt belysas".</i></p> <p><i>Kommunen anser liksom länsstyrelsen att det inte kan bli aktuellt med utbyggnad av liftområde inom det område som utgör naturreservat och Natura 2000-område vid Faxfjället. Förslagen utbyggnad i område A 19 ligger söder om Natura 2000-området. Naturreservatet och Natura 2000-området för Skarsås fjället ligger inom rekommendationsområdet E64. Eftersom redovisningen i översiktsplanen inte verkar vara tillräckligt tydlig i detta avseende förtydligas texten med en kort beskrivning av anspråket och befintlig rekommendation kompletteras med följande tillägg som redovisas med fet text: "Etablering av vindkraftverk och liftar bedöms olämpligt inom naturreservatet".</i></p> <p><i>Länsstyrelsen anser att det behövs ett noggrant och samlat bedömningsunderlag för att avgöra lämpligheten av en vindkraftsetablering inom Södra Transtrandsfjällen (E 56). Kommunen delar denna uppfattning och har i översiktsplanen angett att: "Nya vindkraftverk kan över-</i></p>

Synpunkter	Utlåtande
<p>området inte är belagd med restriktioner.</p> <p>Energimyndigheten beslutade i maj 2008 om utpekande av riksintresseområden för vindkraft. I Malung-Sälens kommun har endast Fageråsen utpekats som riksintresseområde. I Länsstyrelsens remissyttrande till Energi-myndigheten 2007 gjordes bedömningen att Södra Transtrandsfjällen för närvarande inte borde anges som riksintresseområde för vindbruk. Södra Transtrandsfjällen ingår i ett större område som med hänsyn till natur- och kulturvärden är av riksintresse och där turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt ska beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön (4 kap 1-2 §§ miljöbalken). Transtrandsfjällen är också riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 3 kap 6 § miljöbalken.</p> <p>Även om området inte är helt opåverkat finns det stora områden som präglas av orördhet. En viktig del av turismen i området är dagsturer på skidor eller till fots, där känslan av ostördhet är en betydande kvalitetsfaktor. En vindkraftsetablering påverkar landskapsbilden över mycket större områden än liftanläggningar och kan påverka fjällområdets upplevelsevärden på ett sätt som skulle kunna innebära negativa konsekvenser för turismen i området. Det kan också behövas stora säkerhetsavstånd till vindkraftverk på grund av risk för nedfallande is från vingarna, vilket kan innebära att vindkraftparker behöver inhägnas i områden med starkt friluftslivsnyttjande.</p> <p>Det krävs ett noggrant och samlat bedömningsunderlag, där bland annat påverkan på riksintresset enligt 4 kap 1-2 §§ miljöbalken ska redovisas, för att avgöra lämpligheten av en vindkraftsetablering. Detta kan ske inom ramen för en fördjupad översiktsplan. Tills ett sådant underlag tagits fram ser Länsstyrelsen inga skäl att ompröva sin inställning att Södra Transtrandsfjällen inte bör anges som riksintresse för vindkraft. En utbyggnad av vindkraft i området kan komma att påtagligt skada områdets riksintessevärden för natur och rörligt friluftsliv.</p> <p>Mellankommunal samordning</p> <p>Enligt översiktsplanens trafikanalys kan trafikmängderna på väg 71 komma att öka med 45 % på grund av utvecklingen i Sälenfjällen, vilket kan skapa problem för miljö, framkomlighet, tillgänglighet, trafiksäkerhet och människors hälsa. Person- och godstransporter till och från Sälenfjällen påverkar flera kommuner i länet och måste behandlas i ett regionalt perspektiv. För att minska påverkan på miljön och för att främja resurssnåla transporter är det nödvändigt att utveckla kollektiva trafiklösningar, hitta former för samverkan mellan trafikslagen och att nyttja befintliga investeringar i regionen.</p> <p>Banverket har genomfört en översyn av det lågtrafike-</p>	<p><i>vågas under förutsättning att de inte innebär påtagligt negativ påverkan på friluftsliv, turism samt Natura 2000-områden. Särskild försiktighet iakttas ur landskapsbildssynpunkt beträffande ev. visuell påverkan sett från Västerdalälvens dalgång. För vindkraftsetableringar i området krävs ett noggrant och samlat bedömningsunderlag.” Detta arbete kan ske genom en fördjupad översiktsplan.</i></p> <p><i>Länsstyrelsens uppfattning, att Södra Transtrandsfjällen med nuvarande kunskapsunderlag inte bör anges som riksintresse för vindkraft, noteras i anslutning till kap. 4 Energi under vindkraft samt rekommendationsområdet E56 Transtrandsfjällen.</i></p> <p><i>Kommunen har med förvåning tagit del av länsstyrelsens synpunkt att kommunen ska initiera ett arbete som kan leda till ”att fördela trafiken till Sälenfjällen både med avseende på trafikslag och på vägar.”</i></p> <p><i>I länet finns dels regionorganet Region Dalarna vars uppgift bl.a. är att samordna utvecklingsinsatser i länet och besluta om prioriteringar bland åtgärder avseende infrastruktur (se läns-transportplanen), dels länsstyrelsen som har bl.a. som uppgift att samordna statliga intressen. Den analys av vägtrafiken till följd av föreslagna utbyggnad i Sälenfjällen som tagits fram</i></p>

Synpunkter	Utlåtande
<p>rade järnvägsnätet, där Västerdalsbanan ingår. Enligt rapporten är sträckan Malung-Repbäcken inte samhälls-ekonomiskt motiverad och medfinansiering anses nödvändig för att upprätthålla en standard som medger persontrafik. Sträckan Malung-Malungsfors föreslås utredas för nedläggning.</p> <p>Mora-Siljan flygplats är utpekad som regionalt strategisk i flygplatsutredningens slutbetänkande, SOU 2007:70, och är den närmaste kommersiella flygplatsen som klarar större flygplan och ska därför ses som en resurs för transportererna vidare mot Sälenfjällen. Mora är också slutstation på Dalabanen, och är även av den anledningen en betydelsefull knutpunkt för vidare trafik mot Sälenfjällen.</p> <p>En förutsättning för ett minskat bilberoende är att kommunen anlägger ett tydligt "hela resan-perspektiv" där olika kollektiva transportlösningar för de långväga resorna till Sälenfjällen kombineras med möjligheter att transportera sig utan bil inom Sälenområdet.</p> <p>Trafiken till och från Sälenfjällen berör de flesta av länets kommuner. Att hitta lämpliga sätt att fördela trafiken till Sälenfjällen både med avseende på trafikslag och på vägar är därför en angelägen mellankommunal uppgift. Kommunen behöver initiera ett sådant arbete hos berörda kommuner, Region Dalarna, turistnäringen och trafikverken och medverka till en lämplig lösning. Om exploateringen i Sälenfjällen leder till att trafikbelastningen på väg 71 under maxdygnet medför problem för miljö, framkomlighet, tillgänglighet, trafiksäkerhet och människors hälsa kan detta betyda att den mellankommunala samordningen inte skett på lämpligt sätt.</p> <p>Hälsa och säkerhet</p> <p>Farligt gods</p> <p>Utmed transportleder för farligt gods anger kommunen att ett observationsområde på 50 meter ska tillämpas där riskbedömningar ska göras. Observationsområdet bör omfatta minst 100 meter, se bland annat Boverkets allmänna råd 1995:5. Planläggning intill transportled för farligt gods kan komma att påverka människors hälsa och säkerhet på ett längre avstånd än 50 meter från transportleden.</p>	<p><i>av kommunen kan utgöra underlag för länsövergripande diskussioner som dock måste initieras från länsnivå. Länet har nyligen fått regeringens uppdrag att genomföra regionala transportövergripande analyser av transportsystemets funktion och brister utifrån mål och behov. Utvecklingen av Sälenfjällen är en del i näringslivsutvecklingen i norra länsdelen precis på samma sätt som t.ex. utökningar inom tung industri eller handel i andra delar av länet.</i></p> <p><i>Kommunen kan också med viss förvåning konstatera att Region Dalarna inte har lämnat några synpunkter på kommunens översiktsplan.</i></p> <p><i>Kommunen bedömer att det i översiktsplanen angivna observationsavståndet på 50 meter är lämpligt. Räddningsverkets sammanställning av transportflöden av farligt gods visar att flödena är små eller mycket små i Malung-Sälens kommun. Med hänsyn till frekvens och kvantitet på farligt gods som idag transporteras i kommunen och den relativt glesa bebyggelsestruktur som finns i kommunen är sannolikheten liten och konsekvenserna bedöms som förhållandevis små vad gäller olyckor med farligt gods.</i></p> <p><i>I Boverkets skrift 1995:5 anges inga riktlinjer för avstånd till transportled med farligt gods. I ett av rapportens exempel anges beträffande skyddsavstånd att "Banverket har i några fall tillämpat ett skyddsavstånd på cirka 40 meter kring järnvägar". Kommunen anser därför att observationsområdet på 50 meter stämmer väl överens med de allmänna råden och utifrån det</i></p>

Synpunkter	Utlåtande
<p>Vattentäkter</p> <p>I översiktsplanen redovisas konfliktpunkter mellan vattenskyddsområden och rekommenderade vägar för farligt gods vid Sälffjällstangen (väg 71) och Sälens by (väg 311). För att långsiktigt tillgodose boendes och övrigas hälsa behöver vattenskyddsområden ges ett fullgott skydd och alla huvudvattentäkter och andra större vattentäkter ha tillgång till reservkapacitet via reservvattentäkter.</p> <p>Strålning</p> <p>Enligt översiktsplanens riktlinjer för övrig strålning tillämpas normalt att byggnader där människor vistas stadigvarande inte ska placeras närmare än 50 meter till högspänningsledningar. Människors hälsa kan komma att påverkas även på ett längre avstånd än 50 meter från högspänningsledningar.</p> <p>Trafik</p> <p>De ökade trafikmängderna på väg 71 kan innebära att boende utmed vägen utsätts för ökade olycksrisker och bullerstörningar, vilket kan innebära att ny bebyggelse i vägens närområde kan komma att bli olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa och säkerhet.</p>	<p><i>relativt begränsade transportflöde som sker i i kommunen av farligt gods.</i></p> <p><i>Synpunkten noteras. I kapitel 4.14 anges i översiktsplanen "Kommunen ska påbörja att arbete med att se över om det eventuellt finns behov av reservvattentäkter för att säkerställa vattenförsörjningen i händelse av driftproblem eller vid t ex förorening av vattentäkt."</i></p> <p><i>Synpunkten noteras. Resonemang om eventuell hälsorisk på längre avstånd än 50 meter torde rimligen endast kunna avse de högsta förekommande spänningsnivåerna.</i></p> <p><i>Synpunkten noteras och tas regelmässigt under övervägande i samband med all planläggning och bygglovhantering i riksvägens närhet.</i></p>
<p>Länsstyrelsen i Värmland</p> <p>Länsstyrelsen i Värmland har inget att erinra mot planförslaget.</p>	<p><i>Ingen erinran.</i></p>
<p>Vägverket</p> <p>Vägverket Region Mitt vidhåller tidigare yttrande, daterat 2007-10-19.</p> <p>Det är glädjande att Malung-Sälens kommun har en stor expansion på gång inom en nära framtid, både för kommunen och hela Dalarna. Expansionen medför dock, om åtgärder inte vidtas, stor trafikökning med bil. Detta kan skapa problem för miljö, framkomlighet, tillgänglighet, trafiksäkerhet och människors hälsa.</p> <p>Mot bakgrund av det begränsade investeringsutrymme som Vägverket bedömer finns de närmaste tio åren, söker vi lösningar som bygger på effektivare utnyttjande av redan gjorda investeringar i infrastrukturen. Hur ska Malungs kommun hantera ökade transporter om vägtransportssystemet inte byggs ut? Går det att effektivisera besöksnäringens transporter? Har kommunen tankar på hur alternativa lösningar ordnas? Kollektivtrafik kan minska maxtimmetrafiken vid belastade avsnitt, t.ex. i samband med stugbytdagar. Det gör det angeläget att undersöka hur kollektivtrafikförsörjningen av Sälensfjällen kan utvecklas för att minska kommande trafikproblem. Hur arbetar kommunen för att öka andelen</p>	<p><i>I översiktsplanens kapitel 4.6 Kommunikationer förs diskussion om hur kommunen ser på behovet av olika sorters åtgärder, både fysiska och organisatoriska, för att säkerställa ett effektivt och tillgängligt transportsystem för alla.</i></p> <p><i>Översiktsplanen redovisar en långsiktig utveckling av Sälensfjällen fram till 2020-2025. Planen är därför ett viktigt underlag för det arbete som har påbörjats beträffande infrastrukturåtgärder 2010-2021.</i></p>

Synpunkter	Utlåtande
<p>resenärer med kollektivtrafik till Sälenfjällen?</p> <p>Vi anser att detta inte beaktas i tillräcklig utsträckning i den utställda översiktsplanen. En utbyggnad av Sälenfjällen kan på sikt ha negativ påverkan på riksintresset väg 71, förutsatt att inte insatser görs för att påverka fördelningen på transportslag. Vi hade gärna sett att detta hade utvecklats i översiktsplanen.</p>	<p><i>Enligt Vägverkets beslut angående vägar av riksintresse, så tillhör väg 71 "vägar av särskild betydelse för regional eller interregional trafik" (kriterium C) och grunden för detta är "Viktig förbindelse till Transtrandsfjällen". Enligt Vägverkets egna redovisning utgör alltså Sälenfjällens behov av transportförsörjning grunden för riksintresset. Enligt kommunens uppfattning kan en utbyggnad av Sälenfjällen därmed i sig inte utgöra ett hot mot riksintresset. Om en utbyggnad av Sälenfjällen skulle komma att innebära påverkan på framkomlighet, säkerhet och miljö hos väg 71 får mot denna bakgrund förut-sättas att nödvändiga åtgärder initieras från statens sida för att förbättra förhållandena.</i></p>
<p>Banverket</p> <p>Banverket har tagit del av handlingarna rörande översiktsplan för Malung-Sälens kommun och vill lyfta fram följande;</p> <p>Avsnitt 4.6 <i>kommunikationer m fl</i> berör delvis kommunens önskan om dels en upprustning av Västerdalsbanan och dels en förlängning av densamma till Sälenfjällen. Sedan det senaste yttrandet har Banverket genomfört en översyn av det lågtrafikerade järnvägsnätet, som Västerdalsbanan är en del utav, och i en rapport redovisat åtgärdsförslag för aktuella bandelar. Följande berör Västerdalsbanan.</p> <p>Sträckan Malung - Repbäcken återfinns under rubriken banor med svag utvecklingspotential (sid 28). Sträckan beskrivs som;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Att den inte är samhällsekonomiskt motiverad • Att hela sträckan behöver genomgå slipersbyte • Att del av sträckan även behöver genomgå rälsbyte <p>Som förslag till åtgärd föreslås att funktionen anpassas till samhällsekonomiskt motiverad trafik. Medfinansiering anses som nödvändigt för att upprätthålla en standard som medger persontrafik.</p> <p>Sträckan <i>Malung - Malungsfors</i> återfinns under rubriken <i>Banor utan trafik</i> (sid 30). Sträckan beskrivs som;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Att underhållet har upphört <p>Som förslag till åtgärd föreslås att banan bör utredas för nedläggning.</p> <p>Översiktsplanen kommunicerar en syn på Västerdalsbanan som fundamentalt skiljer sig ifrån den som Banverket har, det är därför viktigt att i planen vara tydlig med vad som är kommunens syn och vad som är Ban-</p>	<p><i>Synpunkten noteras, men eftersom detta inte är en fråga som länsstyrelsen särskilt har lyft fram så görs ingen åtgärd i plandokumentet.</i></p> <p><i>Synpunkten noteras, men eftersom detta inte är en fråga som länsstyrelsen särskilt har lyft fram så görs ingen åtgärd i plandokumentet.</i></p>

Synpunkter	Utlåtande
<p>verkets.</p> <p>Västerdalsbanan beskrivs fortfarande på sina ställen som Dalabanans förlängning vilket kan skapa begreppsförvirring.</p> <p>Banverket vill även hänvisa till sitt tidigare yttrande som betonar att bärighetshöjande åtgärder som STAX 25 inte är att betrakta som kapacitetshöjande (sid 46)</p> <p>I övrigt har Banverket inget att erinra emot.</p>	<p><i>Kommunen anser att Västerdalsbanan kan ses som en förlängning västerut av Dalabanan</i></p> <p><i>Synpunkten noteras.</i></p>
<p>Luftfartsstyrelsen</p> <p>Under rubriken <i>Buller från flygtrafik</i> på sid 135 bör följande kursiverade ord läggas till och texten lyda "Den enskilda buller händelsen är <i>ensam inte</i> tillräcklig som beskrivning av bullerupplevelsen kring en flygplats. Därför används <i>även</i> FBN som väger in bullrets ... "</p> <p>I avsnittet finns även en text om att det finns särskilda riktlinjer för civil trafik på statliga flygplatser. De riktvärden som fastställdes i regeringens proposition 1996/97:53 gäller generellt för civila flygplatser oavsett om flygplatsen är statlig eller ej.</p> <p>Med anledning av att Luftfartsstyrelsen har beslutat om nya föreskrifter om markering av byggnader, master och andra föremål bör texten under rubriken "Höjdbegränsade områden" sid 168 justeras. Föreskriften trädde i kraft 1 oktober 2008. Enligt föreskrifterna ska alla föremål över 20 meter utanför tätort respektive 45 meter i övrigt meddelas Luftfartsstyrelsen som beslutar om och, i förekommande fall, hur föremålen ska markeras.</p> <p>Texten bör även förtydligas vad gäller skillnaden mellan höjdbegränsade områden och MSA-ytor. I skrivelsen finns en detaljerad redogörelse över skyddsområden runt flygplatser och definitioner för <i>Höjdbegränsade områden</i> samt för <i>Procedurer och MSA-ytor</i> (Minimum Sector Altitude).</p> <p>Malung-Sälens kommun berörs av de skyddsområden på 55 km (MSA-ytor) som utgår från flygplatserna Mora, Hagfors och Torsby. Dessa flygplatser bör få möjlighet att yttra sig över översiktsplanen.</p> <p>För Malung-Skinnlanda flygplats och Rörbäcksnäs flygplats bör de höjdbegränsade områdena markeras i översiktsplanen. Luftfartsstyrelsen bifogar kartor över dessa områden.</p> <p>För att flygplanen ska kunna navigera mellan flygplatserna finns navigationsutrustning ute i terrängen. LfV är ansvarig för denna utrustning och bör få möjlighet att yttra sig avseende eventuell störning på navigeringsutrustning.</p> <p>I utställningshandlingarna nämns att det pågår en förlängning av banan vid Rörbäcksnäs flygplats. Det har</p>	<p><i>Texten revideras.</i></p> <p><i>Texten revideras.</i></p> <p><i>Texten revideras.</i></p> <p><i>Texten kompletteras.</i></p> <p><i>Flygplatserna Mora, Hagfors och Torsby har erhållit underrättelse om att översiktsplanen har hållits utställd och har därmed haft möjlighet att ta del av planen på kommunens hemsida.</i></p> <p><i>De höjdbegränsade områdena (cirkulationsyta) redovisas på karta 6 Miljö och riskfaktorer.</i></p> <p><i>Kommunen saknade kunskap om att LfV skulle vilja ta del av översiktsplanen under utställningen, men bedömer att de förslag som ges i översiktsplanen inte är av sådan art att det är särskilt meningsfullt med inhämtande av sådana synpunkter.</i></p> <p><i>I rekommendationsområdet C9 Mobergskölen beskrivs både pågående förlängning av flyg-</i></p>

Synpunkter	Utlåtande
<p>kommit till Luftfartsstyrelsens kännedom att det pågår planering för en ytterligare utbyggnad av Rörbäcksnäs flygplats. En sådan utbyggnad av flygplatsen innebär bl.a. att det höjdbegränsade området för flygplatsen blir större och att bullersituationen kan förändras. Detta bör redovisas i översiktsplanen.</p> <p>Vindkraftverk kan påverka den luftfartsutrustning som krävs för att kunna ta sig mellan flygplatser. De störningar som i första hand kan förutses för navigerings- och inflygningshjälpmedel samt radar är störningar genom reflektion av utsända signaler mot vindkraftverkets torn och rotorblad. De reflekterade signalerna kan ge upphov till felaktig bäringsinformation alternativt utsläckning av signalen.</p> <p>Störningens storlek är svår att förbestämma och är beroende av ett flertal faktorer som navigeringsutrustningens typ, placering, utformning, material liksom omgivande terräng. Vindkraftverk placerade inom skyddsområde för navigationsutrustning kan komma att orsaka störning och en noggrann utredning måste göras i varje enskilt fall. När det gäller fristående luftfartsanläggningar ute i terräng som inte tillhör en flygplats görs denna utredning av LFV i egenskap av sakägare. När det gäller luftfartsanläggningar som tillhör en flygplats (inflygningshjälpmedel) svarar respektive flygplats för utredningen.</p> <p>Luftfartsstyrelsens föreskrifter samt information i övrigt om luftfartens förutsättningar i den fysiska planeringen kan hämtas via Luftfartsstyrelsens hemsida www.luftfartsstyrelsen.se under rubriken <i>Regler</i> respektive <i>Bebyggelse och flyg</i>.</p>	<p><i>platsen och att det finns tankar på en framtida utökning.</i></p> <p><i>Texten under 4.13 Teknisk försörjning och Energi kompletteras kort under Vindkraft om risk för störningar för luftfarten.</i></p> <p><i>Översiktsplanen kompletteras med text om den nya Transportstyrelsen, där Luftfartsstyrelsen ingår fr.o.m.2009-01.01.</i></p>
<p>SGI</p> <p>I underlagsmaterialet ovan anges att erosion från Västerdalälven kan ge upphov till ras och att hänsyn ska tas till detta i samband med lovgivning och planläggning. Kommunen har också redovisat på kartor omfattningen av erosionsbenägna jordarter. SGI anser att riskfaktorer till följd av erosion är väl beskrivna och instämmer i att detta bör beaktas i det fortsatta planarbetet och vid bygglovprövning.</p> <p>I handlingarna diskuteras även framtida klimatförändringar och hur detta kan komma att påverka markanvändningen. Institutet anser att det viktigt att ta hänsyn till klimatförändringar för ny bebyggelse liksom anpassning av befintlig byggd miljö samt att utgångspunkten då bör vara livslängden hos bebyggelse, anläggningar etc.</p> <p>SGI har inte värderat övriga risker för naturolyckor för aktuellt planområde.</p> <p>Sammanfattningsvis har SGI inga invändningar mot förslag till översiktsplan för Malung-Sälens kommun</p>	<p><i>Kommunen noterar att SGI anser att riskfaktorer till följd av erosion är väl beskrivna.</i></p> <p><i>SGI framhåller även att planen innehåller diskussion om framtida klimatförändringar.</i></p>

Synpunkter	Utlåtande
<p>förutsatt att ovanstående beaktas.</p>	
<p>Energimyndigheten</p> <p>Energimyndigheten konstaterar att kommunen redan 2006 förde fram Södra Transtrandsfjällen som riksintresseområde för vindbruk. Länsstyrelsen delade inte denna uppfattning och rekommenderade då att området inte skulle anges som av riksintresse för vindbruk.</p> <p>Enligt Energimyndighetens bedömning så uppfyller område Södra Transtrandsfjällen (E56) kriterierna för riksintresse. Området förefaller utöver detta att utifrån andra aspekter att vara väl lämpat för vindbruk.</p> <p>Området bör mot bakgrund av detta anges som av riksintresse för vindbruk. Energimyndigheten ser alltså positivt på kommunens återkommande förslag men innan myndigheten kan ange området som av riksintresse måste avstämning ske med Försvarmakten och luftfartsintressen.</p>	<p><i>Kommunen konstaterar att Energimyndigheten instämmer med kommunen om att Södra Transtrandsfjällen har goda förutsättningar för vindbruk. Kommunen har dock i översiktsplanen framhållit att för vindkraftsetableringar i området krävs ett noggrant och samlat bedömningsunderlag.</i></p>
<p>Nutek</p> <p>Verket för näringslivsutveckling, Nutek, har läst rapporten utifrån verkets syfte att bidra till hållbar ekonomisk tillväxt och välbefinnande i hela landet genom fler nya företag, fler växande företag och fler starka regioner.</p> <p>Nutek har två övergripande synpunkter på strukturen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Avsnittet mellankommunala intressen och samverkan bör utvecklas betydligt. Nutek har vid ett flertal tillfällen analyserat betydelsen av en tydlig regional planering (såväl ekonomisk som fysisk) utan att rubba det kommunala planeringsmonopolet. Det är till gagn för den lokala och regionala tillväxten. Om inte avsnittet utvecklas i skriftlig form kan man göra det i samråd eller dylikt. 2 Avsaknaden av utpekade riksintressen enligt PBL 3 och 4 kapitlet. 	<p><i>Synpunkten noteras, men eftersom detta inte är en fråga som länsstyrelsen särskilt har lyft fram så görs ingen åtgärd i plandokumentet.</i></p> <p><i>Synpunkten synes avse riksintressen enligt Miljöbalken 3 och 4 kapitlet. I konsekvensbeskrivningen redovisas påverkan på delar av riksintressena under kapitel 11.2 och respektive riksintresse finns även redovisade under allmänna intressena i kapitel 4. Förslag till säkerställande av riksintressen finns under rekommendationstexterna.</i></p>
<p>Post- och telestyrelsen</p> <p>PTS har inte tillgång till information hur operatörerna utformar sina nät utan hänvisar till de operatörer som blir berörda av ombyggnationen att besvara remissen.</p> <p>I detta fall torde det vara lämpligt att kontakta Telia Sonera, Tele2, Telenor, Tre, Nordisk mobiltelefoni samt Teracom. Även kommunen bör ha en förteckning över vilka ledningsägare som blir berörda.</p>	<p><i>Kommunen skickar i allmänhet fysiska planer till Telia Sonera, eftersom de bedöms vara den operatör som har ett markbundet ledningsnät.</i></p>

Synpunkter	Utlåtande
<p>När det gäller uppförande av vindkraft och master är det viktigt att ta i beaktande att de i vissa fall påverkar mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt, speciellt gäller detta för radiolänkförbindelser.</p> <p>PTS rekommenderar att ett samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftbolag och de radiolänkoperatörer som blir berörda av eventuella vindkraftsetableringar.</p> <p>PTS har inga ytterligare synpunkter.</p>	<p><i>Synpunkten noteras.</i></p> <p><i>Synpunkten noteras.</i></p>
<p>SGU</p> <p>SGU är expertmyndighet för grundvatten och ansvarig myndighet för miljö kvalitetsmålet "Grundvatten av god kvalitet". Miljö kvalitetsmålet innebär att grundvattnet ska bidra till en säker och hållbar dricksvattenförsörjning. SGU utgår vid sina ställningstaganden bland annat från sitt uppdrag att verka för skydd av grundvattnet inom ramen för miljö kvalitetsmålet. SGU har även ansvar för naturgrusmålet inom miljö kvalitetsmålet "God bebyggd miljö".</p> <p>Frågor som rör vattenförsörjningen beaktas på ett bra sätt i översiktsplanen och texten framtonar en god insikt i frågor som rör grundvattnets sårbarhet. SGU ser positivt på intentionerna om en översyn av kommunens vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter och hoppas vidare på att alla allmänna vattentäkter inom en snar framtid får ett lagstadgat skydd.</p> <p>Inom Sälen-Malungs kommun finns, som också framgår av översiktsplanen, flertalet viktiga grundvattenförekomster. Flera av de rekommendationsområden som presenteras i kapitel 8 berör dessa förekomster. Som exempel kan nämnas områdena B22, A17, A7, B16, A6, B14, B13, B11. SGU rekommenderar att man i största möjliga mån planerar och genomför eventuella exploateringar på sådant sätt att grundvattenförekomsterna bevaras så intakta som möjligt för att inte försämra utsikterna för nutida och framtida vattenuttag. Vidare rekommenderas att man genomför erforderliga förundersökningar för att fastställa avlagringarnas utbredning innan större exploateringar planläggs och påbörjas, i de fall befintligt hydrogeologiskt kartmaterial ej håller tillräcklig noggrannhet. SGUs länskarta över grundvattentillgångarna i Dalarnas län i skala 1:250 000 bör främst användas i avsedd skala för frågor som rör övergripande planering och handläggning.</p> <p>Översiktplanen framhåller på ett bra och tydligt sätt naturgruset som en ändlig resurs och de allmänna riktlinjer som ges rörande värdefulla ämnen och material främjar på ett tillfredsställande sätt måluppfyllelsen av miljö målet "God bebyggd miljö".</p> <p>Det finns inom kommunen flertalet konfliktpunkter mellan vattentäkter/vattenskyddsområden och rekommenderat vägnät för farligt gods liksom framgår av</p>	<p><i>Kommunen noterar att SGU anser att vattenförsörjningen har beaktats på ett bra sätt.</i></p> <p><i>Hela Västerdalälvens dalgång utgör grundvattentillgång. I Sälen by (A7) pågår ett arbete med att säkerställa framtida vattentäkt. Kommunen kan inte se det som meningsfullt att generellt fastställa avlagringarnas utbredning inför större exploateringar.</i></p> <p><i>Länsstyrelsen har inte i sitt granskningsyttrande lyft fram denna synpunkt.</i></p> <p><i>Kommunen noterar att SGU framhåller att naturgrus har fått riktlinjer som på ett tillfredsställande sätt tillgodoser miljö målen.</i></p> <p><i>Synpunkten noteras.</i></p>

Synpunkter	Utlåtande
<p>översiktplanen. SGU rekommenderar att kommunen tar fram beredningsplaner för åtgärder vid eventuell olycka om detta ej finns.</p> <p>Vad gäller miljökonsekvensbeskrivningen så berör den bl.a. översiktplanens konsekvenser för hushåll med enskild brunn. SGU vill i sammanhanget poängtera vikten av att ha en så god kontroll som möjligt på den totala grundvattentillgången jämfört de totala uttagen, för att på så vis undvika framtida överuttag av grundvatten inom områden där risk för vattenbrist råder.</p> <p>I kapitlet 4.14 <i>Värdefulla ämnen och bergmaterial</i> under rubriken <i>Jord- och bergarter</i> bör de tre sista meningarna bytas ut med:</p> <p>I dalgångarna finns ofta isälvsavlagringar av varierande omfattning. Till exempel i Rörbäcksnäs finns mäktiga rullstensåsar och böljande sandkullar och vid Haftahedarna finns ett isälvsstråk som till stor del täcks av flygsand. Längs Västerdalälven har mäktiga sandiga och finkorniga älvsediment avsatts.</p> <p>Som information kan nämnas att hela kommunen kommer att vara täckt av moderna digitala jordartskartor fr.o.m. år 2009.</p> <p>Avsnittet om radon (6.4) är mycket bra. Kommunen verkar vara väl insatt i radonproblematiken.</p> <p>I kapitlet 6.6. Rasrisk görs bedömningen att rasrisken inte utgör något problem. I Västerdalälvens dalgång förekommer siltiga sediment särskilt mellan Lima och Transtrand (delvis upp till Sälen). Silt är en skredkänslig jordart och särskilt med tanke på eventuella klimatförändringar med ökad nederbörd och därmed ökad vattenföring i älven finns risk för ras och skred. Kommunen bör ta detta i beaktande.</p>	<p><i>Synpunkten noteras.</i></p> <p><i>Texten revideras.</i></p> <p><i>Synpunkten noteras.</i></p> <p><i>Kommunen noterar att SGU framhåller att radonfrågan är bra belyst.</i></p> <p><i>Texten under kapitel 6.6 kompletteras.</i></p>
<p>Skogsstyrelsen</p> <p>Skogsstyrelsen är den myndighet som ser till skogliga åtgärder. Vi har därför ingen möjlighet att sätt sätta oss in i hela översiktsplanen. Dock förutsätter vi att man vid skogliga åtgärder följer Skogsvårdslagen, och Miljöbalken de fall den är tillämplig. I övrigt har vi inga synpunkter på översiktsplanen.</p>	<p><i>Det noteras att ingen erinran finns.</i></p>
<p>Polismyndigheten Dalarna närpolisområde Malung</p> <p>Polismyndigheten har inget att erinra i ärendet.</p>	<p>-</p>

Angränsande kommuner

Torsby kommun Torsby kommun har inget att erinra mot utställt förslag till kommuntäckande översiktsplan för Malung-Sälens kommun.	-
Gagnefs kommun Gagnefs kommun har inget att erinra mot översiktsplan för Malung-Sälens kommun.	-
Älvdalens kommun I kommunens yttrande under samrådsskedet behandlas den s k vasaloppsvägen (väg 1024). Vägen ingår i viktiga stråk för turisttrafiken till och från Sälen. Vasaloppsvägen ingår som sista sträckning i två viktiga stråk för turisttrafiken. Det ena stråket är efter riksväg 70 från Mälardalen och södra Dalarna. Det andra stråket är E4:an från Stockholm över Uppsala och efter Gävle efter riksväg 80. Inte minst det andra stråket har fått en betydligt större betydelse under senaste året sedan motorvägen mellan Uppsala och Gävle blev klar. Det gemensamma för de båda stråken är att den sista sträckan utgörs av vasaloppsvägen. Flygplatsen i Mora är nämnd i översiktsplanen. Här bör emellertid inte den ökande charterturismen underskattas. Ett ökat resande med flyg till Sälen innebär transfer på vasaloppsvägen med ytterligare ökad trafik. Älvdalens kommun vidhåller att vasaloppsvägen har en så stor betydelse för kommunikationerna i området att den måste behandlas i översiktsplanen för Malung-Sälens kommun.	<i>Båda stråken finns omnämnda i översiktsplanen.</i> <i>Synpunkten noteras.</i> <i>Se kommentar ovan.</i>

Kommunala nämnder och organ

Räddningsnämnden

Räddningstjänsten har tidigare i samband med samrådet haft synpunkter på formuleringar angående brandstationer och deras lokaliseringar. Ändringar har gjorts med anledning härav.

Nämnden har följande synpunkt som berör punkt 4.5, vård och omsorg:

Räddningstjänsten i kommunen larmas på IVPA-larm. Om SOS alarm sedan bedömer att insatsen från räddningstjänsten medför en reell tidsvinst för det medicinska omhändertagandet av patienten skall räddningstjänsten utlarmas.

Räddningspersonalen måste ha gått utbildning för att ha delegation att ge syrgas och användande av defibrillator.

Förkortningen IVPA står för "i väntan på ambulans". Räddningstjänstens uppgift vid IVPA-larm noteras och föranleder ett kortfattat tillägg under punkt 4.5, rubrik "vårdcentraler".

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden har inget att erinra mot förslaget till översiktsplan för Malung-Sälens kommun.

-

Institutioner, föreningar / organisationer

Dalarnas museum

Museet bilägger sitt yttrande av 2007-11-23 rörande samrådsbehandlingen som upprättades i augusti 2007. Kommunen har redovisat museets synpunkter i samrådsredogörelsen. Museet anser att synpunkterna är relevanta också för utställningsbehandlingen och väljer att med förra yttrandet som grund utveckla några av punkterna.

Kommunen har i samband med de allmänna synpunkterna på fjällutvecklingen beaktat museets synpunkter om en utveckling av konsekvenser för miljömålet Storslagen fjällmiljö. (Se museets tidigare yttrande respektive samrådsredogörelsen.) Museet menar att det är viktigt att betydelsen av detta miljömål samt miljömålet God bebyggd miljö får genomslag i riktlinjer och åtföljande planläggning, markanvändning m.m. I viss mån beaktas landskapsavsnitt, fjällkrönens silhuetter och liknande i översiktsplanens riktlinjer för exempelvis delområde A 14 Östra Kalven-Högfjället-Storfjället eller östra bergslutningen vid Sälen by. En revidering av kommunens kulturmiljöinventering kan dock i sammanhanget fungera som ett viktigt underlag i en vidareutveckling av riktlinjer. Till exempel är det också viktigt för delområde A 14 att vidare exploateringar inte negativt påverkar Högfjällshotellens kultur- och upplevelsevärden; att fritidsbebyggelse inte skapas högt uppe på fjällslutningarna i det omgivande fjällskapet o.s.v. Ett mer utvecklat underlag kan bidra till att identifiera och formulera kulturmiljö-, upplevelse- och symbolvärden och förbättra möjligheterna att tillgodose dessa värden i översiktsplanen.

Museet för fram delområdet A14 som ett viktigt exempel på område där bl a landskapsbild, kulturmiljö- och upplevelsevärden särskilt behöver beaktas.

Enligt kommunens uppfattning är de riktlinjer som finns för olika delar av fjällområdet i huvudsak tillräckliga som underlag för fortsatt planering. Då det gäller t ex kulturmiljöaspekter är det givet att sådana i tillämplig utsträckning och med utnyttjande av det underlagsmaterial som finns tillgängligt, ska belysas och beaktas i samband med fysiska planeringsinsatser i form av fördjupade översiktsplaner och detaljplaner.

Behovet av att se över den kulturhistoriska områdesanalysen och att även komplettera den med nya aspekter finns noterat i riktlinjerna i avsnittet 4.10 Kulturmiljö. Arbetet får dock ske på sikt då kommunens resurser för att hantera frågan för närvarande är otillräckliga.

En avgränsad och angelägen uppgift som med fördel skulle kunna utföras i ett något kortare tidsperspektiv vore att kartlägga den tidiga turismen i Sälenfjällen, att dokumentera kvarvarande bebyggelsemiljöer från denna tid och att definiera de värden som finns ur kultur- och turishistorisk synpunkt.

Här gjord prioritering föranleder ett kort tillägg till riktlinjerna under kap 4:10 Kulturmiljö.

Turismintressenter i Sälen

Föreningen har under 2007-2008 drivit projektet "Sälen i världsklass" Målsättningen med projektet är att stärka Sälens position som Skandinaviens största vintersportort. I projektet har fem utvecklingsprojekt definierats som särskilt viktiga. Ett av dessa utvecklingsprojekt är utvecklingen av Sälens by. Det har i projektet konstaterats att det är särskilt angeläget att det kan erbjudas tomtplatser i närheten av Sälens by. Vi har därför inventerat området närmast älven inom ett område som är avgränsat i norr av campingplatsen och i söder av Pilargården enligt bifogad karta. Inventeringen är gjord i samband med årets vårflod då goda möjligheter gavs att bedöma vilka områden som kan riskera att översvämmas. Vi kan därför på goda grunder anse att de områden som vi har utpekats som lämpliga

Den bifogade kartan redovisar 18 st delområden, varav 17 st i anslutning till älven och ett öster om centrum i Sälens by. Områdena i anslutning till älven har i det utställda översiktsplaneförslaget, jfr rekommendationsområde A7 Sälens by, och där visad markanvändningskarta med tillhörande genomgång av delområden, i huvudsak redovisats med beteckningen N.

Enligt förslaget bör i princip ingen ny bebyggelse tillkomma eller exploateringsföretag tillåtas i område N med de motiveringar som anges:

Riksintressen, (naturvård och friluftsliv enligt MB

för byggnation inte riskerar att översvämmas.

Vårt önskemål är därför att översiktsplanen revideras så att rödmarkerade områden enligt bifogad karta kan tillåtas för byggnation.

3:6), riksintressen samt även hushållningsbestämmelser, (natur- och kulturvärden, särskilt turism och friluftsliv, enligt MB 4:1-2), översvämningsrisk, strandskyddsbestämmelser och ”ett allmänt önskemål om att hålla fritt i området närmast Västerdalälven”.

Ej nämnda restriktioner och bevarandebestämmelser som berör området utgörs dessutom av själva Västerdalälvens vattenområde som är utpekade som Natura 2000-område och odlingslandskapet längs älven som ingår i Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet.

Sälens by utgör basorten för turismen i Sälenfjällen. Byn har därmed under en längre tid varit föremål för ett relativt starkt bebyggelsestryck. Strategin för att bemöta kravet på nya bostadsområden har i huvudsak gått ut på att planlägga sluttningen öster om byns centrum där konflikterna med annan markanvändning varit begränsade. Översiktsplanen visar också på att en fortsatt sådan utveckling är möjlig. Utbyggnadsprincipen innebär att det ur flera aspekter mycket känsligare landskapet nära älven i stor utsträckning bör kunna hållas fritt från ny bebyggelse. Om området nära älven skulle komma att bebyggas i större omfattning riskerar detta i så fall att inverka negativt på de miljömässiga och därmed även turistiska värdena. Eftersom översiktsplanens rekommendationer endast är vägledande och prövning av ansökningar om bygglov och förhandsbesked görs utifrån förutsättningarna i varje enskilt fall, är det inte uteslutet att avsteg från rekommendationerna för N-områdena kan göras beroende på de faktiska omständigheterna i respektive ansökan.

Nedan görs en kortfattad genomgång av de föreslagna delområdena. Genomgången kan ge en indikation på vad som eventuellt kan vara möjligt eller inte möjligt.

Områdena norr och söder om fd Väggaraget. Söder om finns endast en smal remsa mark som ligger utanför strandskydd, över högsta högvattenflöde och som inte riskerar bullerstörning från riksvägen. Ett bebyggande av denna remsa skulle orsaka ett stort ingrepp i förhållande till möjlig nytta.

Norr om ligger all mark inom strandskyddsområde och under högvattenytan.

Området norr om Sälens Bygg och Järn ligger helt inom strandskydd.

I området norr om Hidetjärnen förekommer partier med öppen åker- och ängsmark och därmed en mycket känslig landskapsbild. Området skulle dock kunna inrymma någon förtätningmöjlighet

med begränsade konflikter.

Område söder Vikens gård. Endast ett litet område i västra delen ligger över högvattenytan. Bulleraspekter. Nära område för eventuell ny vattentäkt.

Område nordväst Vikedan. Södra delen inom strandskydd. Övrig del i stort sett byggbar. Området har ett relativt centralt läge i bystrukturen och man kan därmed fråga sig vilket användningssätt som vore mest lämpligt om området eventuellt ska tas i anspråk; obebyggt som idag, bostäder, service, rekreation eller annat ändamål.

Fyra delområden nära gamla bron. Delar av tre områden ligger inom strandskydd. Delar av två områden kan översvämmas. Det östra området ligger inom gällande detaljplan (park). Principen om prövning från fall till fall är tillämplig.

Områden vid Röen, de 5 södra. I huvudsak inom strandskydd, dock samtidigt i huvudsak över högvattenytan. Individuell prövning kan göras av om särskilda skäl för strandskyddsdispens finns.

Två områden längst i norr. Ovanför högvattenytan men med liten möjlighet att ge dispens från strandskyddet.

Beträffande området öster om Sälens Centrum har en likartad fråga ställts från en privatperson under samrådet. Utlåtande lämnas här likalydande som då:

Ifrågavarande terrängparti ligger i relativt stark sluttning och är därmed svårexploaterat. Det innehåller delvis naturvärden. Det är därmed knappas ett område som i första hand bör diskuteras för förtätning av byn. Översiktsplanens redovisning utgör dock inget formellt hinder mot att planlägga och bebygga området, i det fall tekniskt-ekonomiska förutsättningar framkommer och om förekommande naturvärden i erforderlig mån kan beaktas. (Anm: den del av markerat område som ligger närmast Vikhansvägen är i översiktsplanen redan anvisat för bebyggelseutveckling: områden H1 och K1).

Sammanfattningsvis finns det i flera av de av Turismintressenter föreslagna områdena relativt starka skäl som talar mot ett ianspråktagande, samtidigt som några åtminstone delvis eventuellt skulle kunna vara möjliga efter en individuell prövning. Någon ändring av översiktsplanens redovisning bör dock inte göras mot bakgrund av att även en konkret justering för ett enda delområde skulle kunna föranleda krav på ny utställelse av översiktsplanen före antagandet. Plan- och bygglovärenden inom berörda delområden bedöms kunna hanteras ändå med nuvarande redovisning som grund.

Naturskyddsföreningen Malung-Sälen

Naturskyddsföreningen vidhåller de synpunkter som framfördes i yttrande över tidigare version av planen daterad 24 november 2007.

För att ytterligare bidra till möjligheterna att uppnå Dalarnas miljömål, Storslagen fjällmiljö och Levande skogar, anser vi att Östslutningen av Hemfjället, inbegripet delområdet A12, som till stor del består av biotopskyddad natur, samt Östfjället inom området E57 bör undantas från exploatering.

Kommunen har själv gjort ett tillägg till Dalarnas miljömål. Tillägget avser "att skogarnas biologiska mångfald skall värnas". På sidan 78 i Översiktsplanen säger man att det kan finnas behov av att upprätta en kommunal naturvårdsplan. Dessa två uttalanden är välkomna men vi anser att de föreslagna exploateringarna inom orörda delar av Sälenfjällen motverkar dessa mål och föresatser.

Enligt planförslaget finns 5 områden avsatta för utbyggnad av vindkraft. Inom samtliga dessa finns, enligt skogsstyrelsens klassificering, ett flertal områden med höga naturvärden -områden klassade som nyckelbiotoper samt biotopskyddade områden. Vid en utbyggnad av vindkraft hotas dessa värden varför en MKB kan komma att inskränka på områdets lämplighet för vindkraft.

LRF Malung-Sälens kommun

Vi kan glädjande konstatera att kommunen i sitt planförslag understryker vikten av att bevara och stärka det djurhållande fjällnära jordbruket. I förslaget finns också en klart uttalad ambition att bevara areal för jordbruksändamål. Tyvärr saknas i planförslaget ett ställningstagande för den s.k. mulbetesrätten. Fäbodbrukets, och därmed stora delar av det fjällnära jordbrukets framtid är avhängigt ett bevarande av mulbetesrätten. Hävdad mark med stor biologisk mångfald insprängd i skogslandskapet är ett resultat av betande djur, och kan inte bevaras på något annat sätt än genom fritt mulbete.

LRF Malung - Salen vill avslutningsvis passa på att uttrycka sin uppskattning över att ingå i sändlistan för planförslaget. Vi ser positivt på kommunens ambitioner att utveckla bygden för såväl bofasta som för besöksnäringen. De areella näringarna har bidragit till att forma kultur- och miljövärden, vår utgångspunkt är att jord- och skogs-

Utlåtande lämnas i enlighet med de kommentarer till naturskyddsföreningens synpunkter som lämnades i samrådsredogörelsen.

Den enda del av Hemfjällets östslutning där exploatering diskuteras i översiktsplanen utgörs av område A12, Hemfjället Norra. Kommunen gör ställningstagandet att utbyggnadsintresset i detta fall har sådan näringspolitisk tyngd att frågan om utbyggnad trots framförd kritik från bl a Naturskyddsföreningen får föras vidare till antagande med de rekommendationer som redovisas i det utställda översiktsplaneförslaget. Rekommendationerna för område E57 Flatfjället m m som redan är starkt restriktiva till exploatering bibehålls och förs vidare till antagande.

Synpunkten noteras men föranleder inga ytterligare justeringar då lämpliga avvägningar mellan olika intressen förutsätts kunna göras i samband med framtida fördjupade planeringsinsatser.

Gällande krav på MKB i samband med upprättande av handlingar och prövning av vindkraftsärenden är bl a avsedda att belysa sådana typer av konflikter. Naturskyddsföreningens påstående äger därmed relevans.

Den fria mulbetesrätten är den sedvanerätt som finns i områden där det av tradition finns fritt utmarksbete och där det finns fäboddar. Denna sedvana står delvis i konflikt med ägofredslagen från 1933. Utredningen SOU 2003:116 Betesrätt vid fäbodbruk m.m. föreslog att bestämmelserna om stängselskyldigheten i ägofredslagen skulle upphöra och ersättas med en lag om betesrätt vid fäbodbruk m.m. Utredningens förslag gick dock inte igenom utan frågan är fortfarande under utredande. Kommunen anser precis som LRF att mulbetesrätten är viktig för fäbodbruket. Texten under avsnitt 4.11 Areella näringar, jordbruk kompletteras med att mulbete nämns, men gränsdragning mot annan lagstiftning tas inte upp utan det är en fråga som får drivas i andra former.

Kommunen kommer även fortsättningsvis att underrätta LRF om planläggning som bedöms beröra föreningens intresseområde.

bruk ska få fortsätta att sätta sin prägel på utvecklingen. Vi hoppas därför även i fortsättningen få ta del av förslag och planer som på olika sätt påverkar näringsutveckling och markanvändning.

Hushållningssällskapet i Lima-Transtrand

Vi har tagit del av samrådshandlingen, men ej det nya planförslaget.

Av samrådshandlingen bibringas vi uppfattningen att kommunen inte fångat upp den skrivning vi lämnade i samrådsskrivelse 07-11-26 angående mulbetesrätten.

Dock framgår att på flera punkter fjälljordbruket och fäbodbruket beaktas och det uppfattar vi som positivt. Så också i samband med ett antal formuleringar kring miljömålsrelaterade infallsvinklar.

Vi vill understryka att för flera av dessa behandlade infallsvinklar kring fäbodfrågor utgör den åtminstone i Lima-Transtrand fortfarande hävdade mulbetesrätten en grundläggande förutsättning för att vidmakthålla fäbodbruket och den extensiva betesdriften i skog och fjäll som sedvana och levande kulturarv. Enligt vår uppfattning är det mycket angeläget att kommunen omnämner och relaterar till mulbetesrätten i översiktplanen.

Det är väsentligt är att kommunen klart beskriver den ännu kvarvarande kulturhistoriska traditionen som det fria mulbetet med lösgående djur utgör och att detta hävdas och ännu förekommer relativt frekvent i området.

Dels handlar det om en faktisk och nödvändig grund för den traditionsenliga betesdriften i fjälljordbruket och fäbodbruket som en förutsättning för att detta ska bestå inför framtiden. Dels handlar det om att medvetandegöra om rådande markanvändning och den sedvana som gäller också inför tillkommande markanvändare i området. Det kan inte betraktas som annat än redigt och upplysande att informera enskilda, markexploatörer och andra aktörer om mulbetesrätten som existerande faktor i pågående markanvändning i Transtrandsfjällen/kommunen. Det är naturligtvis en avgörande fördel att information om förutsättningar och villkor ges i förväg och att insikter om vår lokala verklighet inte kommer i efterhand som möjligen en överraskning. Därmed kan det istället bemötas konstruktivt redan i ett planeringsskede. Därmed också ges förutsättningar att betraktas som en aktiv näringsverksamhet och sannolikt upplevas som ett positivt inslag i upplevelsen av vår unika natur- och kulturmiljö i Transtrandsfjällen.

Se kommentar ovan till LRF.

Malungs Fiskevårdsområdesförening

Malungs Fiskevårdsområdesförening vill först som sist uttrycka vår tillfredsställelse och vår positiva inställning till det föreliggande förslaget till ny översiktsplan för Malung-Sälens kommun. Vi har från Malungs FVOF noterat, att det råder en samsyn mellan oss och kommunen på snart sagt varje punkt beträffande den framtida mark-

och vattenanvändningen och då specifikt frågorna om fisket och energin.

I vårt yttrande i förslaget från samrådet 2007 (s. 1) anförde vi från Malungs FVOF, utan att närmare specificera, att beskrivningen på s. 102 under avsnittet vattenkraft angående Ejforsen inte var korrekt.

Vid vår granskning av nu föreliggande förslag (s.108) påstås fortfarande bl.a. att det finns en *regleringsdamm* och ett *äldre kraftverk* samt att tillstånd för *ombyggnad* och *återupptagen drift av Ejforsen kraftverk* erhöles under 2007.

Någon regleringsdamm finns inte i Ejforsen! Den gamla kraftstationen med turbiner revs ut under 1990-talet. Vad som idag återstår från den 1978 nerlagda kraftstationen är endast rester i form av en intagskanal från forsen och en utloppskanal. Kammarkollegiet har i miljömålet anfört att den gamla kraftstationen är utrivnen. Den av sökanden anlitate konsulten Hydro Terra har i den tekniska beskrivningen i texten uttryckt att det är fråga om ett *nytt kraftverk*. Den beskrivningen ifrågasattes inte av miljödomstolen. Tvärtom vilket framgår av domen var miljödomstolen medveten om att man gav tillstånd till uppförandet av en *ny kraftstation* i strid med tidigare rättspraxis sedan 1970. Det är därför felaktigt att som påstås i texten s.108, att det skulle vara fråga om en *ombyggnad* av ett äldre kraftverk som är rivet! En sådan beskrivning leder tanken fel och texten bör i enlighet med vad som ovan anförts justeras och ges en korrekt utformning.

Då Ejforsen är föremål för rättslig prövning i särskild ordning och då avsikten inte är att i översiktsplanen ha skrivningar som kan misstolkas, föreslås att aktuellt textavsnitt (på sid 108 och sid 281-282 i det utställda förslaget) justeras så att det erhåller följande lydelse:

”Vid Ejforsen i Fuluälven finns rester av en kraftverksanläggning, som inte har varit i bruk sedan 1978. Transtrands Besparingssskog erhöles under 2007 tillstånd för ett kraftverk vid Ejforsen med en årlig energiproduktion på ca 0,8 GWh. Beslutet har dock upphävts av miljööverdomstolen våren 2008 på grund av oklarheter vad gäller fallrättigheterna. Transtrands Besparingssskog har överklagat miljööverdomstolens beslut hos Högsta Domstolen (fråga om prövningstillstånd). Frågan om ett kraftverk vid Ejforsen avgörs av Högsta Domstolen alternativt får ställning tas om eventuell ny ansökan görs.”

Föreningen Fjällstugeägarna i Sälen

Föreningen kan efter att ha granskat förslaget till Översiktsplan i huvudsak hänvisa till det samrådsyttrande som föreningen lämnade i november 2007.

Vissa saker förtjänar dock att påpekas även efter att samrådet har resulterat i ett förslag till översiktsplan.

FFS vill därför än en gång betona det som vi ser som de viktigaste sakerna i planen:

- Fjällområdet är det sydligaste i landet och därmed det lättast åtkomliga för den övervägande delen av landets befolkning. Detta gör det extra viktigt att bevara så stort område som möjligt fritt från påverkan av buller och avgaser inom den del av högfjället som kan nås av skidåkare med liten eller ingen vana av skidåkning i öppen fjällterräng.
- Vad gäller detaljplaner inför tänkta förändringar i nyttjande av markområden utgår vi ifrån att samråd kommer att ske vid varje enskilt tillfälle, dels med FFS och dels med de områden som berörs av varje plan.
- Det är helt avgörande för bevarandet av områdets karaktär att man bevarar och utökar det regleringsområden där skotertrafik är förbjuden. Detta gäller främst de centrala delarna av fjällområdet där de

Se kommentarer i samrådsredogörelsen.

Översiktsplanen bedöms i tillräcklig mån tillgodose föreningens önskemål.

Kommunens ambition är att FFS även fortsättningsvis erhåller underrättelse om planläggningar av någon betydelse i Sälenfjällsområdet (ej smärre planläggningsinsatser utan allmänintresse och principiell betydelse).

Föreningens inställning noteras. I översiktsplanen görs vissa principiella ställningstaganden och redovisas angreppssätt inför fortsatt arbete med den ofta kontroversiella skoterproblematiken.

dagspår som används av turåkare på skidor finns, men övriga områden som upplåts för skotertrafik bör även vara noga genomtänkta och planerade i samråd med markägare och andra intressenter. I denna fråga noterar vi även LRF:s inställning i skoterfrågan - att det är viktigt att begränsa skoterturismen så att lokalbefolkningen kan få kontroll över friåkningen av bl.a. norska skoterturister.

- FFS motsätter sig helt den föreslagna liftutbyggnaden mellan Högfjällshotellsområdet och Pulsenområdet i Tandådalen. Detta förslag var dödfött redan när det togs fram inför millennieskiftet. Orsakerna till det är följande:

Området innehåller inga slutningar med utförsåkningpotential då lutningen är för liten (jmf de backar mellan Pulsen och Tandådalen där man valt att montera ner liftarna eftersom ingen åker där) och inga markytor där man kan bygga parkeringar finns tillgängliga (Marken består främst av myrar som är totalt olämpliga för byggnation och som innehåller flera ovanliga biotoper (jmf Naturvårdsförningens yttrande).

Tiden för transport via förbindelseliftar är orimligt lång och kapaciteten blir så liten att alternativet med fria busstransporter för liftkortsinnehavare framstår som ett oslagbart alternativ. (Jmf utnyttjandet av de befintliga förbindelseliftsystemen mellan Tandådalen och Hundfjället respektive Högfjällshotellet och Lindvallen)

FFS är även tveksamma till de förslag som avser att skapa fler alternativ till den ursprungliga fjällturismen. Vår inställning är att den huvudsakliga turistströmmen söker de kärnvärden som fjället har, öppna vidder för turåkning och skidbackar för utförsåkning samt mysiga näringsställen där man kan köpa mat, kaffe och våfflor m.m. utan att eftersöka shopping, äventyrsanläggningar inomhus och andra mer eller mindre fantasifulle förslag.

Miljö och säkerhetsfrågor står högst upp på vår dagordning. Våra medlemmar vill inte bara vistas i en avkopplande, ren och säker miljö på fjället utan vill även kunna nå sitt fritidsboende på ett säkert och miljömässigt bra sätt. Därför önskar vi från FFS sida att kommunen och andra samverkande huvudmän i Sälenfjällen verkar för att Sälen återfår sin järnvägsförbindelse. Ca. 4,5 mil järnbana saknas från Malungsfors till Lindvallen, där det enligt planen har åsatts ett markområde som ska hysa en eventuell framtida järnvägsstation. För Västerdalsbanans överlevnad krävs en förlängning och tillfället att bygga en sådan passar ju utmärkt nu när vi går in i en tid av långvarig lågkonjunktur och "beredskapsarbeten" planeras.

Slutligen vill vi betona vikten av ett gediget säkerhetstänkande när det gäller punkter där bil- och skotertrafik korsar stråk som används av fotgängare och skidåkare samt de övergripande miljöaspekter som alltid måste finnas med vid exploatering.

Detta fortsatta arbete får utvisa i vilken mån regleringsområden kan eller bör utökas.

Föreningen liksom ett antal andra remissinsatser framförde kritik mot denna liftsammankoppling redan i samrådsskedet. Frågan kommenterades i samrådsredogörelsen under en rubrik "liftförbindelse Tandådalen-Hundfjället". Av föreningen nu framförda och utvecklade argument ändrar inte kommunens ställningstagande som härmed upprepas i detta utlåtande = Utbyggnadsintresset bedöms i detta fall ha sådan näringspolitisk tyngd att rekommendationerna med möjligheter till fortsatt planmässig prövning av utbyggnad av liftsystem, trots framförd kritik förs vidare till antagande.

Den framtida utvecklingen får utvisa vilka aktiviteter besökarna till fjällområdet väljer att prioritera.

Malung-Sälens kommun delar helt föreningens inställning till behovet av utbyggd järnväg från Malungsfors till Sälenområdet.

Även beträffande påtalade trafiksäkerhetsaspekter har kommunen likadan inställning och har som ambition att ta sin del av ansvaret i samband med planeringsinsatser m m. För bästa resultat bör eftersträvas ett samarbete mellan bl a Vägarverket,

*kommunen, skoterorganisationerna, berörda
samfällighets- och vägföreningar, turistanlägg-
ningar m fl. Olika former av miljöaspekter ska
regelmässigt göras till föremål för beaktande i
samband med planlägningsinsatser och
exploateringsåtgärder.*

Företag / anläggningar

Kläppen Ski Resort AB

Kläppen Ski Resort har följande synpunkter på de kommentarer som görs i samrådsredogörelsen:

Sid 7

"Med hänsyn till att inte vattenkraftverk eller vattenreglering eller vattenöverföring för kraftändamål får ske i Västerdalälven och hela dess tillrinningsområde enligt 4 kap 6 § miljöbalken bedömer kommunen att det inte är aktuellt med utbyggnad av nya vattenkraftverk inom Västerdalälvens vattensystem".

Vi förväntar oss samma kommentar; "att utbyggnadsintresset i detta fall har sådan näringspolitisk tyngd att frågan om utbyggnad bör få föras vidare". Myndigheter i Dalarna, Gävleborg, Värmland har från högsta instans uttalat om en omställning till förnyelsebar energi i form av vatten, vind etc. Strukturfondsinriktning beslutad av regeringen 2007.

Angående vattenkraftutbyggnad, är principen att avleda vatten till damm för energiutbyggnad långsiktig, miljövänlig, fiskevänlig och dammen kan fungera som vilt-damm. Tub för energiutvinning kan grävas ner och omkringliggande terräng runt damm justeras tillbaka till naturlig omgivning. Vi hemställer om vårt undantag för detta för syftet att ställa om till förnyelsebar energi.

Sid 14 och sid 15

Vindkraftsutbyggnad

Södra Fenningberget.

Jakt och skoter torde bli godkänt.

2 st vindkraftverk stör inte mera eller över huvud taget!

Naturvårdsverket äger marken!

Sveriges regering har gett Kläppen Ski Resort AB rätt att sätta upp vindkraftverk inom reservatet! Motser även Malung kommuns motsvarande godkännande.

Si d 57, kommentarer till Kläppens yttrande

Kommunen anser att Va-belastningen från camping blir 990 bäddar(330 husvagnsplatser x 3 P) och inte 50 P.

Då vi nu arbetar med frågan om utbyggnad av bef reningsverk, har vi efter kontakt med kommunens byggnadskontor inhämtat att camping beräknas annorlunda än en stuga. Vi utgår från att detta är välgrundat. Skillnaden

Enligt bestämmelserna i 4 kap 6 § miljöbalken är det inte tillåtligt att bygga ut vattenkraft eller utföra vattenreglerande åtgärder i Västerdalälven och dess tillrinningsområde.

Fenningbergets naturreservat ligger inom E29. Delar av skötsel föreskrifterna är överklagade vad gäller föreskrifterna om jakt.

Om en formell förfrågan görs om uppförande av vindkraft sker prövning i särskild ordning. Byggande av vindkraftverk inom naturreservat kräver dispens. Möjlighet till överprövning finns om beslutet går emot sökandens önskemål. Om kommunen bereds tillfälle att yttra sig över ett eventuellt förslag till vindkraftsanläggning inom ett reservat kommer ställning att tas utifrån de då aktuella förutsättningarna. Kommunen är dock inte beredd att ändra rekommendationen för E29 i översiktsplanen om att etablering av vindkraft bedöms olämpligt inom naturreservatet, då detta skulle kunna uppfattas som en väsentlig förändring av planförslaget och kunna föranleda krav på ny utställelse.

Tekniska kontoret har utifrån erfarenhet bedömt att schablonvärdet 3 bäddar/campingplats ska användas i samband med den framtagna VA-utredningen för Sälenfjällsområdet.

ligger i vatten och slam. Faktor 1 till 4 gäller.
Om camping räknas till 1 P så skall Sjungarbacken räknas till 4 P. Då Sjungarbacken tidigare räknats till faktor P3, så blir campingplatsen automatiskt 0.75 P.
Sålunda blir nuvarande inkoppling till verket 200 x 0.75 ger 150 P. Vår tänkta utökning vid utbyggnad av verket torde bli + 150 P = 350 P. 350 P x 0.75 P = 262 P.
Detta är relevant till kommunens egna siffror och tidigare planering av verk med 3300 P.

Skistar AB

SkiStar AB vill härmed lämna nedanstående synpunkter avseende översiktsplanens utställningshandlingar:

1. Vårt önskemål är att i vissa nyexploateringsområden för bostäder ha möjlighet till relativt stora byggrätter på små tomter med stor andel värdefull naturmark sparad. Denna möjlighet framgår inte tydligt i översiktsplanen. En sådan exploatering betyder med andra ord ingen högre exploateringsgrad för området som helhet utan snarare att man bättre skyddar värdefull naturmark jämfört med om denna ligger på tomtmark.
2. För att få lönsamhet i vårt personalboende erfordras 5-6 bäddar per lägenhet. I lägenheter för 1-2 personer kan vi aldrig få lönsamhet, bl a beroende på att kostnader för kök respektive våtrum för varje lägenhet blir för hög. Vårt önskemål är att bäddantalet inte regleras i översiktsplanen.
3. Vi anser vidare att den största takvinkel på 30° som anges i översiktsplanen är hämmande för bebyggelseutvecklingen i Sälen. Vårt förslag är att detta i stället lämplighetsprövas från fall till fall.
4. Beträffande strandskydd anser vi i likhet med andra regioner (t ex Åre) att vattendrag som endast markeras med en linje på 1:50 000-delskartor bör undantas från strandskydd.
5. Praxis på 10 % handikappanpassade lägenheter anser vi bra men bör inte gälla för varje enskilt projekt utan att 10 %-regeln i stället bör ses i ett större sammanhang t ex för delområden inom Lindvallen.
6. Det är angeläget för SkiStar att säkerställa möjligheten till vattenförsörjning från Sälen by till Lindvallen.

Önskemålet uttrycktes av SkiStar redan i samrådet men då med ett något mindre tydligt utvecklat resonemang. Kommunen ser inget hinder mot att tillämpa föreslagen regleringsmetod där förutsättningarna är de rätta. Förslaget föranleder ett tillägg under punkt 7.1 " Planläggning inom nya områden". Kompletteringen bedöms inte vara av principiell art.

Det förekommer att resonemang kan föras beträffande typ av personalboende i samband med detaljplaneinsatser. Kommunen veterligt förekommer dock inga planer där lägenhetsstorlekar och bäddantal regleras med bestämmelser. I den utställda översiktsplanen finns emellertid en formulering under punkt 7.5 angående personalbostäder vid fjällanläggningar, att kommunen anser att denna form av boende främst bör inriktas på små lägenheter för 1-2 personer. Texten bör utan nackdel kunna ändras till "främst bör inriktas på lägenheter för ett fåtal personer".

Grundprincipen om högst 30° taklutning föreslås behållas med de motiveringar som anges i översiktsplaneförslaget. Att en prövning får göras i varje enskild planeringssituation finns tydligt angivet i planen.

Kommunen har här ett synsätt som är snarlikt SkiStars, jfr skrivning på sid 165-166 under rubrik "kommunens generella ställningstagande till strandskyddsbestämmelserna". Eventuell tolkning av var strandskydd ska gälla eller upphävande av strandskydd beslutas inte av kommunen utan av länsstyrelsen.

Kommunens grundinställning är att angiven procentsats ska tillämpas i varje enskilt projekt, vilket dock inte hindrar att en diskussion om den praktiska tillämpningen kan föras mellan kommunen, handikapporganisationerna och aktörer med ett mer omfattande bäddutbud.

Kommunen stödjer Skistars ambition och är även delaktig i arbetet med att utreda en sådan lösning.

7. Vi vill återigen påpeka att område A12, Hemfjället Norra, är ett mycket angeläget område för Lindvallens framtida utveckling.

SkiStars synpunkter noteras.

Stötens fastighets AB

Härmed vill vi ge följande synpunkter på översiktsplanen (beteckningarna hänför sig till Öpl 1988):

Vi förutsätter att synpunkterna ryms inom ramen för den nya översiktsplanen, om inte, anhåller vi om att dessa kompletteringar tydliggörs så att vi kan gå vidare med en ny fördjupad översiktsplan respektive nya detaljplaner.

1. Det är viktigt för oss att utveckla ett nytt boendeområde söder om Lyorna (Ht1) dvs upp mot fjället samt väster om (innanför) Lyorna som komplement till ny byggnation som vi avser att ersätta "Lyorna" med.
2. Nytt bäddantal för Lyornaområdet bör vara 600 bäddar och inte 328 som anges i översiktsplanen. Vår ambition är att bygga ca 100 högklassiga stugor där.
3. Det är angeläget för oss att utveckla området (Tp1 m fl) mellan Stöten Centrum (HtH1) och jaktstugan (H4) med boende, handel och service. Här har vi önskemål om en tät bebyggelseutveckling med 1 500 bäddar i hus upptill 5 våningar.
4. Även inom det flackare området över och i anslutning till Stöten Mitt (Ht2) har vi önskemål om byggnation för bostäder.
5. Ett område för ny placering av pistmaskingarage och kompressorer kan bli aktuellt i östligaste delen av område H4 mot Tp5.
6. Totalt önskar vi utveckla ca 100 000 m² bruttoarea inom vår fastighet. Detta innebär ca 6 000 nya bäddar inklusive Mitt i Pisten och Lägenhetshotellet.
7. Vi vill också undersöka möjligheter att utveckla nedfarter och liftar på den andra sidan av fjället (Granfjällsstöten).
8. Det står i översiktsplanen att service- och ankomstapparat på sikt önskas flyttat till Hs1. Vårt önskemål är att denna funktion ska ligga uppe vid Stöten centrum. Däremot kan eventuellt ett mindre infocentrum etc finnas vid Hsl.
9. På sidan 186 i översiktsplanen står det att Stötenområdet vill ha ca 10 000 bäddar vid planperiodens slut.

Önskemål om nytt bostadsområde söder om Ht1 noteras, se nedan rubrik nytt boende.

Önskemål om ca 270 ytterligare bäddar inom Ht1 noteras, se nedan rubrik nytt boende.

Önskemål om 1500 nya bäddar i detta centrala område noteras, se nedan rubrik nytt boende.

Önskemål om ytterligare bostäder noteras, se nedan rubrik nytt boende.

Avser flyttning av dessa verksamheter från område HtH1. Stöten Fastighets AB rekommenderas att inkomma till kommunen med en förfrågan om att få detaljpanelägga för avsett ändamål.

Se nedan rubrik nytt boende.

En sådan utveckling har prövats i samband med tidigare fördjupad översiktsplanering för Stöten, men ej kunnat godtas pga för stora konflikter med naturvärden. Området på sydsidan av Granfjällstöten ingår i Natura 2000-område och berörs av riksintressen för naturvård och friluftsliv samt även riksintresse för turism och rekreation. Det ingår också i det föreslagna naturreservatet Norra Transtrandsfjällen. Det bedöms mot denna bakgrund knappast möjligt att komma vidare med önskemålet.

En frågeställning som torde kunna lösas inom ramen för gällande översiktsplan och den nya kommunomfattande översiktsplan som nu förs fram, alternativt kan frågan ytterligare belysas i en ny fördjupad översiktsplan.

Se nedan rubrik nytt boende.

Vårt önskemål är att detta bör ökas upp till det antal som reningsverket har fått godkännande för samt att det bör läggas in ytterligare en ökning i reningsverket så att vi kan uppnå ca 6 000 nya bäddar inom vår fastighet.

10. Vi anser att det är av yttersta vikt att utveckling av områden nära liftar och pister klart prioriteras framför områden som ligger längre bort i Stötenområdet.

Utöver ovanstående önskar vi understryka vikten och betydelsen av följande utveckling:

Sälen-Trysil Airport anser vi skulle bli en mycket stor tillgång för fortsatt framgång och konkurrenskraft för Destination Salen.

Förbättring av vägnätet, särskilt sträckorna Gävle-Oslo samt Mora-Sälen.

Kommunens snarast möjliga övertagande av vårt avlopprensingsverk.

Se nedan rubrik nytt boende.

Nytt boende

Flertalet av de önskemål om nytt boende som förs fram i skrivelsen är inte noterade i översiktsplanens handlingar. Den bedömningen görs att det inte är lämpligt att i detta skede av översiktsplanarbetet föra in en uttömmande beskrivning av önskemålen eller att göra konkreta ställningstaganden till vad som kan vara möjligt. Dock bör en kort sammanfattning av Stöten Fastighets önskemål kunna läggas in under kap 5.5 och i form av en hänvisning vid rekommendationsområde A18.

Rekommendationerna för A18 anger att en översyn av den fördjupade översiktsplanen för Granfjällsstöten erfordras som underlag för framtida detaljplaneinsatser om anläggningen ska utvecklas i sådan omfattning att antalet bäddar överskrider ca 7000-8000. Denna rekommendation bör inte ändras. Av Stöten Fastighets AB nu framförda önskemål får därmed förutsättas prövas i samband med upprättande och handläggning av en ny fördjupad översiktsplan för Stötenområdet. Kommunen har ingen invändning mot principen att prioritera utveckling av nytt boende nära liftar. En samordning mellan olika utbyggnadsintressen i Stötenområdet förutsätts ske.

Uppgiften i översiktsplanen om 10 000 bäddar i Stötenområdet vid planperiodens slut (tabellsammanställning hämtad från MKB:n) utgör endast en grov uppskattning och den faktiska utbyggnaden kan således bli antingen högre eller lägre. Uppgiften under A18 om möjlighet att pröva totalt ca 10-12 000 bäddar i samband med en fördjupad översiktsplan utesluter inte att resonemang kan föras i ett sådant planarbete om ytterligare ökning av reningsverkets kapacitet och om ett något högre bäddantal än 12 000.

Synpunkterna noteras. Kommunen stödjer i princip all förbättring av infrastruktur i form av flyg, vägnät, bussförbindelser, även tågförbindelser, och som kan gagna Västerdalarna och Sälenfjällsområdet. Önskemålet om kommunalt övertagande av reningsverket är känt sedan tidigare. Det får behandlas i annan ordning än i översiktsplanen.

Busstransporter från övriga Sverige samt inom Sälenområdet.

Dessutom ber vi er justera felaktig grunddata som finns upptagen i Öpl enligt följande: Inom Stöten området finns idag 18 liftar samt 11 restauranger/barer. Stötens fallhöjd är 370 meter och liftkapaciteten är 18 000 pers/tim.

Redovisade data för Stötenanläggningen bör kunna justeras med angivande av årtal för uppgifterna, 2008. Det bedöms dock inte motiverat att justera andra liknande uppgifter i översiktsplanen, t ex för andra anläggningar. Denna typ av grunddata blir ändå snart åter inaktuell.

Lima besparingsskog

Inom område **C 9 Mobergskölen** bör skrivningen vad gäller möjlighet till byggnation inom området ändras på samma sätt som är föreslagen för täkter, nämligen att möjligheten till byggnation och täktverksamhet finns så länge det inte inverkar negativt på flygfältsintresset.

Inom område **D 2 Västra Randområdet** bör skrivningen vad gäller möjligheten till täktverksamhet mildras för att inte försvåra framtida täktverksamhet.

Eftersom behovet av att kunna utveckla flygfältet i framtiden bedöms som viktigt syns det nödvändigt att därmed också behålla restriktioner mot byggnade.

Området har, mot bakgrund av läget i närheten av Sälenfjällen erhållit en skrivning som är restriktiv mot nya täkter. Samtidigt finns en tydligt formulerad möjlighet till undantag "där begränsade konflikter finns med förekommande rekreations- och naturvärden". Någon ändring av rekommendationen bör ej göras.

Transtrands besparingsskog

Inom **Delområde A 7 (Sälens by)** bör ges möjlighet till byggnation inom områden som inte ligger i riskzonen för översvämningar.

Inom **Delområde E 57 (Flatfjället m m)** har vi ett fortsatt önskemål att inom fastigheten Digernäs 3:2 vid Östfjällets fäbod ha möjlighet att exploatera ett mindre antal tomter, högst 10 stycken. Det är inte orimligt med tanke på vilka stora arealer som är avsatta för naturvårds- och fritidsändamål i området norr om fjällvägen fram till Görälven.

Delområde D 3 och D 4 (randområden) utgörs av mycket stora arealer. Eftersom vi har ett intresse av att framtida täktverksamhet inom området inte försvåras så anser vi att inga restriktioner för täktverksamhet inom området bör finnas.

Delområde E 53 Völsjökomplexet Eftersom länsstyrelsen har reviderat gränsen för det område som man har intresse av att skydda bör även översiktsplanens gränser revideras enligt länsstyrelsens gränsdragning.

Synpunkten syns motsvara den som framförts av Turismintressenter i Sälen i deras yttrande över den utställda översiktsplanen. Se därför utlåtandet till det yttrandet.

Motivet för att inte tillåta någon tomtexploatering i anslutning till Östfjällets fäbod, ens i begränsad omfattning, finns redovisat i översiktsplaneförslaget = området bör även fortsättningsvis behållas som idag, dvs som ett i princip helt oexploaterat område och därmed tillsammans med andra oexploaterade områden i Sälenfjällen utgöra en resurs för rörligt friluftsliv. Redovisningen föreslås ej ändrad.

Områdena har mot bakgrund av läget i närheten av Sälenfjällen erhållit skrivningar som är restriktiva mot nya täkter. Samtidigt finns beträffande området D3 en tydligt formulerad möjlighet till undantag "där begränsade konflikter finns med förekommande rekreations- och naturvärden". Beträffande område D4 används en skrivning som endast är uttalat restriktiv mot täkter som "verkar störande för de värden som finns i fjällmiljön". Någon ändring av rekommendationerna bör ej göras.

E-områdena, områden där skydds- och bevarandeintressena prioriteras, utgörs huvudsakligen av riksintressen samt även den nationella myrskyddsplanen. Någon revidering av naturvårdens riksintresse har inte skett, varför områdets avgränsning bibehålls.

Markägaranspråk

Privatperson 1

Område A20 bör utökas med det markerade (skrafferade) området enligt bifogad karta. Gränserna utgörs av en förlängning av A20-områdets östra gräns ner mot en förlängning av Storagen 7:9 och 7:10 södra gräns.

Detta möjliggör en expansion av Näsfjället och en möjlighet att få fram ytterligare tomter i fjällregionen.

Detta bör ligga i linje med kommunens målsättningar och visioner utan att strida mot allmänna intressen och miljöhänsyn.

Det skulle även visa att byggnadsnämnden och kommunledningen är till för kommuninvånarna och inte står i vägen för dem som vill utveckla Sälenfjällen och försörja sig på turismen.

Begäran om utökning synes motsvara samma slags frågeställning som tidigare (2008-04-30) behandlats av byggnadsnämnden, fråga om detaljplaneläggning för ca 65 fritidstomter på fastigheten Skarsåsen 7:9. Önskemålet är därmed redovisat i det utställda översiktsplaneförslaget med samma ställningstagande från kommunens sida som vid behandlingen av förhandsyttrandet, nämligen att ny bebyggelse av någon omfattning i området bedöms som olämplig.

Det föreslagna området avsett för nya tomter skulle komma att bli beläget utan anknytning till annan bebyggelse (förutom en enstaka fäbodstuga vid Brändsätern) och utan omedelbar närhet till Näsfjällets skidanläggning.

Kommunen ser positivt på en utveckling av Näsfjällets anläggning men en sådan bör ur planmässig synpunkt ske i någorlunda anslutning till befintlig anläggning så som redovisas i område A20 enligt den utställda översiktsplanens områdesavgränsning. En möjlighet till utveckling på större avstånd t ex i det område som föreslås av privatperson 1 bör i varje fall inte stödjas inom en nära framtid.

De restriktiva rekommendationer som anges förandområdet D3 föreslås därmed behållas. Om utvecklingen vid Näsfjällets anläggning framgent skulle bli positiv, utesluter det här gjorda ställningstagandet inte att den restriktiva inställningen till boendeyråden på större avstånd till anläggningens centrum i framtiden kan komma att omprövas.

SAMMANFATTNING OCH FÖRSLAG TILL FORTSATT HANDLÄGGNING

Sammanfattning

I utlåtandet föreslagna förändringar av planhandlingarna sammanfattas enligt följande:

Länsstyrelsen	<p>Prioritering av kulturmiljöobjekt i Limabygden med avseende på upprättande av områdesbestämmelser noteras i planen.</p> <p>För rekommendationsområdena A12, A14, A18 och A19 noteras i planen länsstyrelsens krav på analys av hur riksintresset enligt 4 kap. 2 § miljöbalken kan tillgodoses.</p> <p>Rekommendationerna för A14 förtydligas vad gäller påverkan på naturvärden och för A18 vad gäller påverkan på Natura 2000-område.</p> <p>Länsstyrelsens inställning till lift i A18 Granfjällsstöten noteras i planen.</p> <p>Text och rekommendationer under E64 Skarsåsfjället förtydligas angående restriktion mot liftutbyggnad.</p> <p>Länsstyrelsens uppfattning, att Södra Transtrandsfjällen f.n. inte bör anges som riksintresse för vindkraft, noteras i kap. 4 och vid rekommendationsområdet E56 Transtrandsfjällen.</p>
Luftfartstyrelsen	<p>Text revideras angående buller från flygtrafik, generellt gällande bestämmelser för civil flygtrafik, föreskrifter angående höjdbegränsade områden, skillnader mellan höjdbegränsade områden och MSA-ytor, risk för störning av luftfart p.g.a. vindkraft och uppgifter om Transportstyrelsen/Luftfartstyrelsen. Karta 6 Miljö- och riskfaktorer kompletteras angående höjdbegränsade områden.</p>
SGU	<p>Text under 4.14 Värdefulla ämnen och material revideras. Kap.6.6 kompletteras beträffande skredrisker hos siltiga sediment.</p>
Räddningsverket	<p>Textkomplettering görs angående IVPA-larm.</p>
Dalarnas museum	<p>Riktlinjerna under 4.10 Kulturmiljö kompletteras angående kartläggning av tidig turism.</p>
LRF/ Hushållningssällskap	<p>Text under 4.11 Areella näringar kompletteras med att mulbete nämns.</p>
Malungs Fiskevårds- områdesförening	<p>Textavsnitt angående Ejforsen justeras.</p>
Skistar AB	<p>Textkomplettering görs under 7.1 angående möjlighet till relativt stor byggrätt på små tomter men med sparad naturmark. Textjustering under 7.5 angående inriktning på personalboende.</p>
Stöten Fastighets AB	<p>Text under 5.5 och A18 kompletteras med sammanfattning av nya utbyggnadsönskemål. Vissa grunddata för Stötenanläggningen justeras.</p>

Föreslagna förändringar har i stor utsträckning karaktär av förtydliganden. Ingen av de föreslagna justeringarna bedöms utgöra sådan väsentlig ändring eller vara av sådan principiell vikt att de skulle kunna föranleda en ny utställelse av planförslaget.

Som framgår av utlåtandet har ett relativt stort antal synpunkter bemötts enbart inom ramen för utlåtandet och inte föranlett någon revidering av planhandlingarna.

Efter det att utställningshandlingarna upprättades har några förutsättningar och fakta ändrats och nya aspekter tillkommit, t.ex. beträffande lagstiftning, utredningar inom olika planeringssektorer, planläge etc. Eftersom några viktiga syften eller ställningstaganden i planen inte påverkas bedöms det dock inte nödvändigt att föra in dessa aspekter före antagandet.

Utöver kompletteringarna som direkt föranleds av synpunkter under utställningen föreslås endast följande justeringar:

- Det digitala regionala underlagsmaterialet som tillhandahålls av Länsstyrelsen (RUM) uppdateras, vilket innebär smärre förändringar på vissa av underlagskartorna i kapitel 4.
- Rent redaktionella ändringar i ingresserna till beskrivnings- och rekommendationsdelarna med anledning av att utställning har skett och att planen ska föreläggas fullmäktige för antagande.
- Omrubricering av de olika planhandlingarna med förtydliganden av vilka som utgör antagandehandlingar och vilka som utgör bilagor.
- Länsstyrelsens granskningsyttrande och detta utlåtande fogas till antagandehandlingarna.
- Utställningsförslagets datering (juni 2008) behålls. Det noteras dock att viss komplettering utförs efter utställningen.

Fortsatt handläggning

Det i juni 2008 upprättade förslaget till översiktsplan för Malung-Sälens kommun föreslås härmed, efter det att justeringar av begränsad omfattning gjorts enligt ovanstående, antas av kommunfullmäktige.

Detta utlåtande medföljer planförslaget fram till antagandet.

Medverkande tjänstemän

Detta utlåtande har upprättats av stadsarkitekt Hans Johansson. Kommentarer och ställningstaganden i utlåtandet baseras på överläggningar i styrgruppen för arbetet med översiktsplanen. Sweco Architects AB, Yvonne Seger har biträtt i arbetet med justering av översiktsplanen.

Malung-Sälens kommun, stadsarkitektkontoret

Hans Johansson
Stadsarkitekt